
Woord vooraf

Toen ik in 1996 als Assistent in Opleiding bij het Centrum voor Beleid en Management (CBM) van de Universiteit Utrecht aan het promotieonderzoek begon, was van elektronische rechtspraak nog nauwelijks sprake. Het onderzoek bleef mede daardoor lang hangen in de fase van het ontwikkelen van theoretische modellen en gedachtevorming over dit onderwerp. Pas de laatste jaren lijkt een doorbraak op komst met betrekking tot de inzet van ICT bij rechtspraak. Ik weersta de verleiding om te beweren dat ik tot dit moment heb gewacht om mijn promotie alsnog af te ronden. Wat zonder twijfel heeft bijgedragen aan de afronding van het onderzoek, zijn mijn werkzaamheden voor het ministerie van Justitie. De laatste jaren heb ik van dichtbij kunnen zien welke impact het gebruik van ICT op de dagelijkse praktijk binnen de rechterlijke organisatie kan hebben. Onderzoek doen en het dagelijks werken aan wetgeving en beleid op het terrein van ICT en rechtspraak is voor mij een vruchtbare combinatie geweest. Ik hoop dat ik deze werkzaamheden in de toekomst kan blijven combineren.

Dit proefschrift markeert voor mij zowel een eindpunt als een startpunt. Voor degenen die mij lief zijn mag het vooral het eindpunt zijn. De aard van het onderzoek brengt echter met zich mee dat het voor mij en wellicht ook voor degenen die zich met elektronische rechtspraak bezighouden (als onderzoeker, rechter, advocaat, officier van Justitie, gerechtsdeurwaarder, systeemontwerper, programmeur, beleidsmedewerker of wetgevingsjurist) ook een startpunt kan zijn van nadere gedachtevorming en discussie. We staan pas aan het begin van de ontwikkeling van *E-Justice*, elektronische rechtspraak.

Graag wil ik een aantal mensen bedanken. Allereerst degenen die betrokken zijn geweest bij het Nationaal Programma Informatietechnologie en Recht (ITeR) door wie het onderzoek is gefinancierd.¹ Vanzelfsprekend ook mijn collega's bij de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschappen van de Universiteit Utrecht, de Raad voor de rechtspraak, de gerechten en het ministerie van Justitie.

Ook wil ik Titia Kloos en Willemien Vreekamp van het Wiarda Instituut van de Universiteit Utrecht bedanken voor het redigeren van de tekst.

1. Het ITeR-programma is in 2003 beëindigd. Zie: Franken e.a. 2003a.

Daarnaast dank ik de leden van de beoordelingscommissie, prof. dr. H.J. van den Herik, prof. dr. H. Franken, prof. dr. A. Oskamp, prof. dr. B.W.N. de Waard en prof. dr. M.A.P. Bovens.

De twee promotoren dank ik in het bijzonder. Aernout Schmidt, die de laatste jaren eerst zijdelings, later als promotor, onvoorwaardelijk bereid was om mij te helpen en mee te denken. Aernout, we kennen elkaar al sinds ik mijn doctoraalscriptie bij je schreef. Jij maakte me enthousiast voor de wereld van de rechtsinformatica. Ik maakte daardoor kennis met bondgenoten waarvan ik het bestaan tot dan toe niet vermoedde: mensen die zowel ‘informatica’ als ‘recht’ boeiend vinden. Ik dank je zeer en hoop dat we onze samenwerking, op welke wijze dan ook, kunnen voortzetten.

Als laatste dank ik Albert Koers. Albert, ik vond het een eer om met je te mogen samenwerken. Ik heb veel van je geleerd, te veel om hier op te noemen. Jij maakte me enthousiast voor de wereld van de rechtspraak en introduceerde me bij de destijds relatief kleine groep van personen die geïnteresseerd zijn in ‘informatica’ en ‘rechtspraak’. Het grote voordeel van mijn langdurige promotietraject is, dat jij er altijd – op de achtergrond – bent geweest. Ondanks je drukke werkzaamheden, wist je in onze contacten altijd op de juiste momenten de juiste dingen te zeggen. Ik kon altijd op je rekenen. Na enkele vergeefse pogingen om tot afronding van het onderzoek te komen, zei je de laatste keer: “goed, maar laten we afspreken dat het de laatste poging is”. Ik heb me aan die afspraak gehouden. Albert, het ga je goed.